

M11 Nalaženje ideja, planiranje tekstova pomoću „klastera“ (cluster), mind mapa i ceduljica

11.1

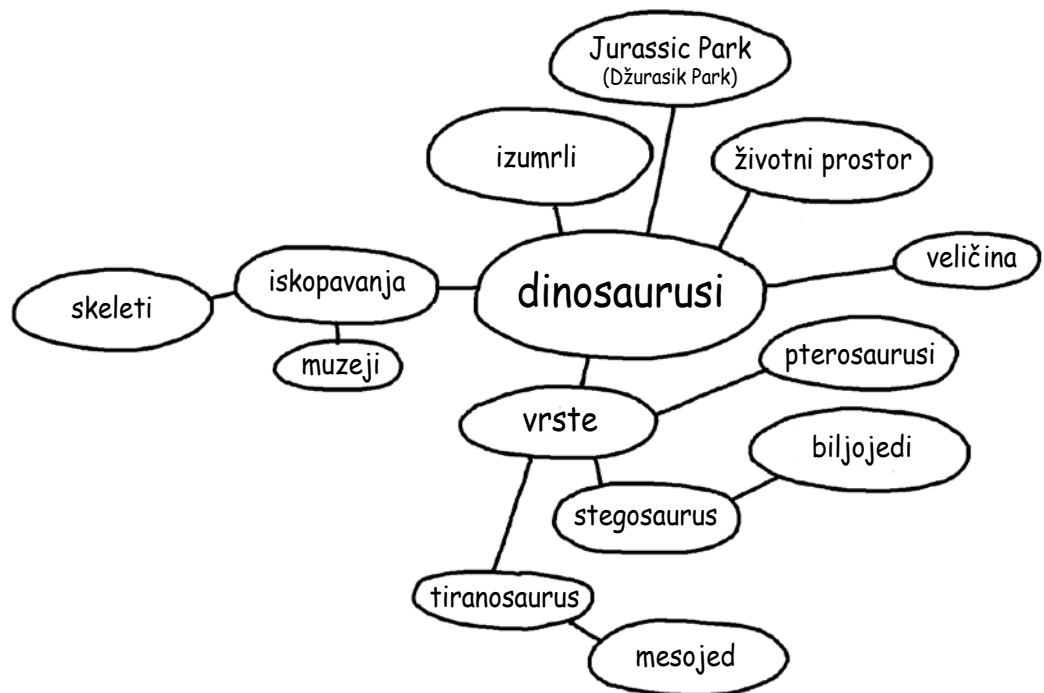
Metoda „klaster“ (cluster)

(cluster znači grozd; skup ideja)

Ova tehnika tvojoj mašti i asocijacijama ostavlja otvorene ruke. Ona ti pomaže da na kreativan način skupiš ideje i nađeš neki dobar tok radnje.

Ovako se pravi cluster:

- Uzmi list papira (A4 ili veći) i stavi ga popreko pred sebe. U sredinu velikim slovima napiši temu ili ključnu reč o kojoj se radi (npr. „nostalgija za domovinom“, „diskriminacija“). Zaokruži tu reč ili reči.
- Zatim oko te reči napiši u obliku ključnih reči sve što ti još pada na pamet (sve asocijacije, ideje, misli). Zaokruži i te reči i poveži ih s ključnom rečju u sredini.
- Oko svake zaokružene reči možeš dopisivati dalje reči i zaokruživati ih. Tako na kraju nastaje čitava mreža ideja i asocijacija.

A ovako se radi dalje – od clustera do teksta:

- Posmatraj neko vreme svoj cluster.
- Zatim razmisli kako da zaokružene pojmove povežeš tako da od toga nastane tekst (sastav, izveštaj, referat). Uzmi neku novu boju i njome poveži reči koje pripadaju zajedno. Možda će ti za više delova teksta trebati više boja. A možda moraš dočrtati još krugova ili veza.
- Radi to onoliko dugo koliko ti je potrebno da uvidiš kako bi tvoj tekst mogao biti strukturisan. Dopiši brojeve za redosled misli, ako ti to pomaže.
- I sad počni da pišeš. Mnogo uspeha!

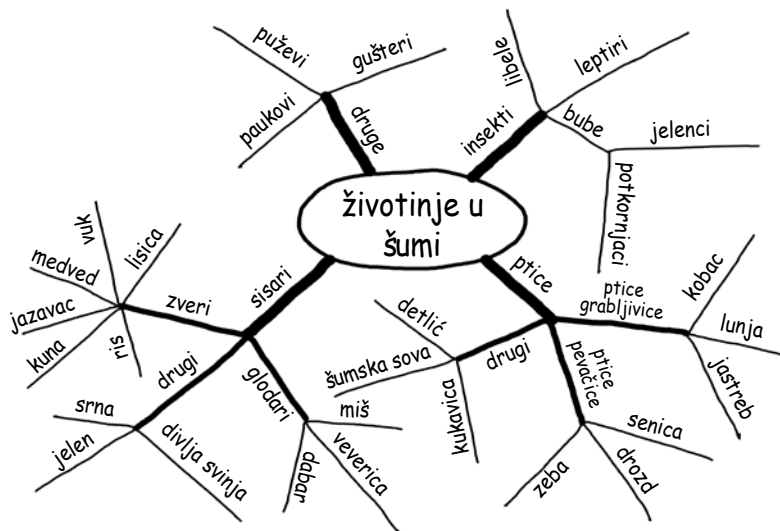
Metoda mind mapa

(mind map znači „mentalna karta“)

Ova tehnika je korisna pre svega kada treba da pišeš neki „stručni“ tekst ili referat, za koji je struktura izuzetno važna.

Ovako se pravi mind map:

- Uzmi list papira (A4 ili veći) i stavi ga popreko pred sebe. U sredini velikim slovima napiši temu ili ključnu reč o kojoj se radi (npr. „atomska energija – da ili ne“, „istorija Srbije“). Zaokruži tu reč ili reči.
- Zatim od te reči povuci nekoliko debelih linija koje predstavljaju grane, za najvažnije delove ili aspekte tvoje teme. Napiši nazive tih grana (za atomsku energiju npr.: rizici / korist / poređenje s drugim izvorima energije).
- Od tih glavnih grana možeš sada povući još linija koje predstavljaju grančice.
- I grančice se mogu dalje razgranavati.

A ovako se radi dalje:

- Posmatraj neko vreme smireno svoj mind map. Razmisli da li nešto važno nedostaje. Mind map je gotov i uspeo kada ti kao neka geografska karta daje pregled teme na kojoj radiš.
- U zavisnosti od teme, isplati se da još doradiš svoj mind map (npr. kada ti on služi za pisanje nekog teksta ili referata):
  - Koristi različite boje i strelice da obeležiš pojmove koji su u vezi.
  - Numeriši glavne i sporedne grane po redosledu kojim ćeš ih kasnije opisivati.
  - Po potrebi možeš koristiti simbole, na primer, da obeležiš one pojmove koje ćeš u referatu ilustrovati slikama.
- Zatim pređi na dalje korake u radu.

Metoda ceduljica

Iseci oko 20 malih cedulja i stavi ih pred sebe. Zatvori oči i sačekaj dok se ne pojavi bilo kakva misao u vezi s tvojom temom. Zapiši tu misao na jednu ceduljicu. Svaku ideju zapiši na jednu posebnu ceduljicu. Možda ćeš morati malo da sačekaš, ili da hodaš po sobi tamo-amo, dok ne skupiš dovoljno ideja. Kad popuniš 10–15 ceduljica, pogledaj šta pripada zajedno i da li bi se moglo složiti u tekst. Premeštaj ceduljice i dodaj nove sve dok ne dobiješ tekst koji sebi možeš otprilike da predstaviš!